

Tematsko savetovanje TOSS 29
INOVATIVNOST I KREATIVNOST U SUŠENJU, SKLADIŠTENJU, DORADI I PRERADI
POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

Uz prisutvo i aktivno učešće oko 80 stručnjaka iz prakse i nauke, a posle 6 prezentovanih saopštenja o inovativnim tehničko tehnološkim rešenjima, vođena je diskusija i usvojena je:

PORUKA SA SKUPA

1. Odlazak mladih i talentovanih kadrova u inostranstvo je odavno dostigao alarmantno stanje. Ova činjenica direktno utiče na inovativnost i kreativnost kako u domaćoj praksi tako i u nauci.
2. Veoma važna osnova inovativnosti je kvalitetno obrazovanje koje unapređuje razumevanje u fizici i ostalim prirodnim naukama, ali isto tako razvija logičko rasuđivanje kod mladih osoba.
3. Inovacije i kreativna rešenja najčešće su bazirani na objedinjavanju znanja iz različitih oblasti. Redovno obrazovanje treba da razvija sistem povezivanja različitih naučnih disciplina prilikom analize određenih tehničkih i tehnoloških problema.
4. Jedna od mogućih klasifikacije je da postoje dva pristupa inovativnosti i modifikacijama:
 - a. Tehnološki (korekcija ili zamena tehnike ili tehnologije) i
 - b. Ne-tehnološki (unapređenje kontrole i upravljanja tehnologijom).

I jedan i drugi pristup imaju određene dobre i loše strane. Kod ne-tehnološkog pristupa, teže je otkriti suštinu problema, definisati je i pronaći adekvatno rešenje. Potrebno je više ljudskog rada, ekspertskog znanja i efekti same modifikacije ne moraju odmah biti vidljivi. Sa druge strane, ipak je sama implementacija rešenja jeftina. Ne zahteva dodatna materijalna ulaganja i moguće je realizovati je u bilo kom trenutku bez nekih većih zahteva u smislu obezbeđenja posebnih uslova (što znači da se ne zahteva zaustavljanje procesa ili nešto slično).

Kod tehnološkog pristupa, lakše je sagledati suštinu problema, definisati rešenje i efekti uvedene modifikacije su, najčešće, odmah vidljivi. Loša strana ovog pristupa je to što sama realizacija rešenja ne mora biti jednostavna i često zahteva posebne uslove kao što je zaustavljanje procesa. Takođe, potrebno je odgovoriti na pitanje: da li je korist koja se ostvaruje nakon modifikacije dovoljno velika da se isplati celokupno ulaganje?

Zajedničko za oba pristupa je to da oba zahtevaju stručnu, kvalifikovanu radnu snagu koja dobro poznaje proizvodni proces, svoju struku i koja je zainteresovana i motivisana za poboljšanja i unapređenja. Svaki problem ima svoje prirodno rešenje samo ga je potrebno pronaći. Ova dva pristupa, uglavnom, nisu suprotstavljena.

5. Kompanije moraju shvatiti da samo kreativan duh može dovesti do značajnih unapređenja. Zato treba podržati tehničku i tehnološku kreativnost, pa makar ponekad bilo i grešaka. Ipak, jednu stvar se ne sme ispuštati iz vida, najvažnija osnova kreativnosti je dobro obrazovanje koje započinje dobrim ocenama na dobrim fakultetima, a stiže se celog života.
6. Kreativci moraju dobiti priliku ili se izboriti za nju.
7. Problem verifikacije inovacije u kompaniji može biti složen. Prisutne su sledeće negativne pojave:
 - Prikrivanje predložene inovacije od strane neposredno pretpostavljenih. Ova pojava je uzrokovana bojazni da se ne ugrozi sopstvena pozicija te ideja “ostaje u fijoci”;
 - “Uspeh se ne prašta” se pojavljuje kao problem. Kolege i stručnjaci sličnog nivoa ili neposredno pretpostavljeni “ne vole” tuđi uspeh te neprincipijelno i van stručnih dokazivanja minimiziraju i osporavaju inovaciju;
 - Prisivajanje tuđe ideje je pojava koja je prisutna “od kako je sveta i veka”, pa i danas. To je za autora najteži oblik nepriznavanja inovacije.

Postoje i druge pojave koje onemogućavaju primenu inovacije i afirmaciju u vezi sa tim. Inovatori moraju biti uporni, štititi svoje inovacije i predstavljati ih javnosti. Dakle, najbolji oblik je patentiranje, ali i drugi oblici mogu biti korisni. Tu se misli na javno predstavljanje inovacija kao što je danas bilo na našem skupu. Kompanije treba da izgrade sisteme da inovacija može da “preskače” hijerarhiju u firmi i da dospeva do izvršnog menadžmenta bez posrednika.

8. Predlaže se da Nacionalno društvo PTEP ustanovi sistem podsticanja inovacija dodeljivanjem plaketa i godišnjih nagrada. Zahteva se od Predsedništva Društva PTEP da sačini Pravilnik i oformi žiri koji će se baviti ovim pitanjem.
9. Ocenjuje se da je današnji skup na kome je predstavljeno više zanimljivih i korisnih inovacija bio veoma uspešan, te da treba svake godine u decembru organizovati ovakvo tematsko savetovanje.

Bečej, 8. decembar 2016.

(Skup je održan u Sali Skupštine opštine Bečej, od 10 do 13.30 h)

Učesnici savetovanja TOSS29